

Proces rozproszony

Plan wykładu

Celem wykładu jest zapoznanie słuchacza z podstawowymi pojęciami związanymi z przetwarzaniem rozproszonym. Wykład ten jest kontynuacją wykładu poprzedniego, w którym zdefiniowano podstawowe pojęcia związane z przetwarzaniem rozproszonym. Niniejszy wykład obejmuje w pierwszej części omówienie m. in. definicji procesu rozproszonego, wykonania, globalnego stanu spójnego czy też historii realizacji. Następnie zdefiniowana i omówiona zostanie relacja poprzedzania zdarzeń, a także zaprezentowane i omówione zostaną diagramy przestrzenno-czasowe. W kolejnej części wykładu przedstawione zostaną pojęcia przetwarzania niedeterministycznego i grafu stanów osiągalnych. Przedostatnim tematem poruszonym w trakcie tego wykładu będzie mechanizm monitora procesu. Na zakończenie krótko omówiona zostanie ujednolicona konwencja zapisu algorytmów, które będą prezentowane na kolejnych wykładach.

Proces rozproszony

Proces rozproszony Π , będący współbieżnym wykonaniem zbioru $\mathcal{P} = \{P_1, P_2, \dots, P_n\}$ procesów sekwencyjnych P_i , opisuje uporządkowana czwórka $\Pi = (\Sigma, \Sigma^0, \Lambda, \Phi)$, gdzie:

- Σ – jest zbiorem stanów globalnych procesu rozproszonego, $\Sigma \subseteq \mathcal{S}_1 \times \mathcal{S}_2 \times \dots \times \mathcal{S}_n$,
- Σ^0 – jest zbiorem stanów początkowych, $\Sigma^0 \subseteq \mathcal{S}_1^0 \times \mathcal{S}_2^0 \times \dots \times \mathcal{S}_n^0$,
- Λ – jest zbiorem zdarzeń, $\Lambda = \mathcal{E}_1 \cup \mathcal{E}_2 \cup \dots \cup \mathcal{E}_n$;
- Φ – jest funkcją tranzycji, taką że $\Phi \subseteq \Sigma \times \Lambda \times \Sigma$.

Zbiór stanów globalnych (1)

Zbiór stanów globalnych Σ jest podzbiorem iloczynu kartezjańskiego $\mathcal{S}_1 \times \mathcal{S}_2 \times \dots \times \mathcal{S}_n$ zbiorów stanów lokalnych procesów składowych przetwarzania rozproszonego. Stan globalny procesu rozproszonego Π w chwili t czasu globalnego (czasu postrzeżanego przez teoretycznego zewnętrznego obserwatora), oznaczony przez $S(t)$, jest więc uporządkowanym zbiorem stanów lokalnych wszystkich procesów składowych w chwili t :

$$S(t) = (S_1(t), S_2(t), \dots, S_n(t))$$

Zbiór stanów globalnych (2)

Zbiór globalnych stanów początkowych Σ^0 jest podzbiorem iloczynu kartezjańskiego $\mathcal{S}_1^0 \times \mathcal{S}_2^0 \times \dots \times \mathcal{S}_n^0$ zbiorów stanów początkowych procesów składowych.

Zbiór zdarzeń globalnych Λ jest sumą mnogościową $\mathcal{E}_1 \cup \mathcal{E}_2 \cup \dots \cup \mathcal{E}_n$ zbiorów zdarzeń procesów składowych.

Globalna funkcja tranzycji

Globalna funkcja tranzycji Φ jest złożeniem funkcji tranzycji procesów składowych, a więc jest zbiorem trójek (Σ, E, Σ') , dla których istnieje takie k , $1 \leq k \leq n$, że $\Sigma = (S_1, S_2, \dots, S_k, \dots, S_n)$, $\Sigma' = (S_1, S_2, \dots, S_k', \dots, S_n)$, oraz $(S, E, S') \in \mathcal{F}_k$.

Wykonanie częściowe procesu

Zajście zdarzenia w którymkolwiek z procesów implikuje zmianę jego stanu, a tym samym zmianę stanu globalnego. Ponieważ zdarzenia są z założenia atomowe, można przyjąć, że w każdej chwili zachodzi co najwyżej jedno zdarzenie. Stąd też, **Częściowe wykonanie** procesu rozproszonego $\Pi = (\Sigma, \Sigma^0, \Lambda, \Phi)$ utożsamia się z ciągiem $\Sigma^0, E^1, \Sigma^1, E^2, \dots, \Sigma^s, E^{s+1}, \Sigma^{s+1}$, składającym się naprzemiennie ze stanów i zdarzeń, takim że dla każdego u , $0 \leq u \leq s$, $(\Sigma^u, E^{u+1}, \Sigma^{u+1}) \in \Phi$.

Wykonanie procesu

Przez **wykonanie (realizację)** γ procesu Π rozumiemy częściowe wykonanie rozpoczynające się stanem początkowym $\Sigma^0 \in \Sigma^0$.

Stan osiągalny

Powiemy, że stan Σ' procesu jest osiągalny ze stanu Σ , co oznaczymy przez $\Sigma \xrightarrow{\Delta} \Sigma'$, jeżeli istnieje częściowe wykonanie $\Sigma^0, E^1, \Sigma^1, E^2, \dots, \Sigma^s, E^{s+1}, \Sigma^{s+1}$ procesu Π , takie że $\Sigma = \Sigma^0$, a $\Sigma' = \Sigma^{s+1}$.

Globalny stan osiągalny

Oznaczmy przez $\mathbf{T}$ zbiór wszystkich możliwych wykonań (realizacji) procesu Π . Jeżeli istnieje wykonanie procesu Π , takie że Σ jest stanem końcowym, to stan ten nazywamy **globalnym stanem osiągalnym (spójnym)** procesu rozproszonego Π (ang. *reachable, consistent*).

Historia wykonania

Każdemu wykonaniu $\gamma \in \mathbf{T}$ procesu Π , odpowiada pewien ciąg stanów $\Sigma^0, \Sigma^1, \Sigma^2, \dots, \Sigma^s$, nazywany **śladem wykonania (realizacji) procesu** Π , oraz ciąg zdarzeń $E^0, E^1, E^2, \dots, E^s, E^{s+1}$, nazywany **historią wykonania (realizacji) procesu**. Historię $E^0, E^1, E^2, \dots, E^s$ oznaczamy przez Ξ^s , a zbiór historii – przez Ξ .

Podobnie jak dla procesu sekwencyjnego, kolejne zdarzenia E^s, E^{s+1} realizacji procesu Π określają interwał czasu globalnego, a stan procesu Π w tym interwale definiuje dotychczasowa historia Ξ^s realizacji procesu. W efekcie stan Σ^s można utożsamiać z historią Ξ^s , i powiedzieć, że zdarzenia historii Ξ^s należą do stanu Σ^s .

Proces rozproszony jako graf

Proces rozproszony jest często przedstawiany, podobnie jak środowisko rozproszone, jako graf niezorientowany lub zorientowany

$$\mathcal{G} = (\mathcal{V}, \mathcal{A})$$

w którym wierzchołki grafu $V_i \in \mathcal{V}$ reprezentują procesy składowe $P_i \in \mathcal{P}$ przetwarzania rozproszonego, a krawędzie $(V_i, V_j) \in \mathcal{A}$, $\mathcal{A} \subseteq \mathcal{V} \times \mathcal{V}$, grafu niezorientowanego lub łuki $(V_i, V_j) \in \mathcal{A}$ grafu zorientowanego, reprezentują kanały C_{ij} .

Topologia przetwarzania rozproszonego

Tak zdefiniowany graf jest **grafem procesu rozproszonego** lub **topologią przetwarzania (topologią procesu rozproszonego)**.

Relacja poprzedzania zdarzeń

Zbiór zdarzeń $\mathcal{E}$ procesu P_i jest w pełni uporządkowany, według kolejności ich występowania w czasie lokalnym t . Ze względu jednak na nieprzewidywalne czasy transmisji i brak wiedzy o czasie globalnym τ , uporządkowanie w praktyce zbioru Λ zdarzeń wszystkich procesów $P_i \in \mathcal{P}$, stanowi poważną trudność.

Oznaczmy przez $\rightarrow$ **relację poprzedzania** (ang. *happen before, causal precedence, happened before*) zdefiniowaną na zbiorze Λ w następujący sposób:

$$E_i^k \rightarrow E_j^l \Leftrightarrow \begin{cases} 1) & i = j \wedge k < l, \text{ lub} \\ 2) & i = j \text{ oraz } E_i^k \text{ jest zdarzeniem } e\_send(P_i, P_j, M) \text{ wysłania wiadomości } M, \text{ a zdarzenie } E_j^l \text{ jest zdarzeniem } e\_receive(P_i, P_j, M) \text{ odbioru tej samej wiadomości, lub} \\ 3) & \text{istnieje sekwencja zdarzeń } E^0, E^1, E^2, \dots, E^s, \text{ taka że } E^0 = E_i^k, E^s = E_j^l \\ & \text{i dla każdej pary } (E^u, E^{u+1}) \text{ gdzie } 0 \leq u \leq s-1, \text{ zachodzi 1) albo 2).} \end{cases}$$

Relacja poprzedzania jest **antysymetryczna i przechodnia**, a więc jest **relacją częściowego porządku**.

Relacja poprzedzania lokalnego

Przez $\dashrightarrow$, oznaczamy **relację poprzedzania lokalnego** zdarzeń procesu P_i , taką że: $E_i^k \dashrightarrow E_i^l$ wtedy i tylko wtedy, gdy $i=j$ oraz $k < l$ (lub gdy $i=j$ oraz $E_i^k \dashrightarrow E_i^l$).

Zdarzenia przyczynowo-zależne

Zdarzenia E_i^k i E_j^l nazywamy **przyczynowo-zależnymi**, jeżeli: $E_i^k \rightarrow E_j^l$ albo $E_j^l \dashrightarrow E_i^k$. W przeciwnym razie zdarzenie te nazwiemy **przyczynowo-niezależnymi** lub **współbieżnymi** (ang. *concurrent, causally independent*), co będziemy oznaczać przez $E_i^k \parallel E_j^l$.

Diagramy przestrzenno-czasowe

Realizację przetwarzania rozproszonego można przedstawić graficznie w postaci **diagramu przestrzenno-czasowego** (ang. *space-time diagram*), w którym osie reprezentują upływ czasu globalnego τ , a punkty na osiach – zdarzenia.

Przykładowy diagram

Ślad przedstawia przykładowy diagram przestrzenno-czasowy. Na diagramie tym są pokazane różne rodzaje zależności między zdarzeniami zachodzącymi dla różnych procesów. Pierwszy typ zależności to zdarzenia współbieżne. Cztery przykładowe zależności przedstawione na śladzie to $E_1^1 \parallel E_2^1, E_1^1 \parallel E_2^2, E_1^1 \parallel E_3^1$, oraz $E_1^1 \parallel E_3^1$. Kolejne przykłady pokazują zdarzenia przyczynowo zależne, gdzie relacja ta związana jest bezpośrednio z przesłaniem wiadomości aplikacyjnych. Trzy takie przykładowe pary to $E_1^1 \rightarrow E_2^2, E_2^2 \rightarrow E_3^3$, oraz $E_1^1 \rightarrow E_2^2$. Kolejne przykłady pokazują zdarzenia, które nie są bezpośrednio przyczynowo zależne, natomiast można znaleźć ciąg zdarzeń, którego efektem jest relacja przyczynowej zależności. Trzy przykładowe pary zdarzeń to $E_1^1 \rightarrow E_2^2, E_2^2 \rightarrow E_3^3$, oraz $E_1^1 \rightarrow E_3^3$.

Relacja poprzedzania stanów lokalnych

Przez analogię do relacji na zbiorze zdarzeń, można zdefiniować częściowy porządek na zbiorze stanów wszystkich procesów $P_i \in \mathcal{P}$ w sposób następujący:

$$S_i^k \dashrightarrow S_j^l \Leftrightarrow \begin{cases} E_i^{k+1} \dashrightarrow E_j^l, \text{ lub} \\ E_i^{k+1} = E_j^l \end{cases}$$

Relacja powyższa oznacza, że stan jednego procesu poprzedza przyczynowo stan innego, wtedy i tylko wtedy, gdy zdarzenie rozpoczynające drugi stan zależy przyczynowo bądź jest tożsame ze zdarzeniem kończącym pierwszy stan.

Stany współbieżne

Stany lokalne, dla których nie zachodzi ani relacja ani $S_i^k \dashrightarrow S_j^l$ ani też relacja $S_j^l \dashrightarrow S_i^k$, nazywamy **współbieżnymi**. Zauważmy, że jeżeli w danym stanie Σ są dopuszczalne (aktywne) dwa różne zdarzenia E^k i E^l , to kolejnym stanem będzie stan Σ' , jeżeli $(\Sigma, E^k, \Sigma') \in \Phi$ i zaszło zdarzenie E^k . Kolejnym stanem będzie natomiast Σ'' , jeżeli $(\Sigma, E^l, \Sigma'') \in \Phi$ i zaszło zdarzenie E^l . Ponieważ ograniczenia na kolejność wystąpienia zdarzeń określa relacja poprzedzania, to zbiór Λ zdarzeń wraz z relacją poprzedzania stanowi zbiór częściowo uporządkowany $(\Lambda, \dashrightarrow)$ opisujący możliwe **realizacje przetwarzania**.

Rozważmy dla przykładu relację poprzedzania zdefiniowaną przez diagram przestrzenno-czasowy przedstawiony powyżej. Przyjmując stan początkowy $\Sigma^0 = (H_1^0, H_2^0, H_3^0)$, stwierdzamy,

że zdarzenia E_2^1 i E_3^1 są współbieżne, więc po stanie $\Sigma^0 = (H_1^0, H_2^0, H_3^0)$ możliwy jest stan $\Sigma^1 = (H_1^0, H_2^1, H_3^0)$ albo $\Sigma^2 = (H_1^0, H_2^1, H_3^1)$. Postępując tak dalej, możemy określić następujące stany.

Graf stanów osiągalnych

Zbiór częściowo uporządkowany $(A, \mapsto)$ może być przedstawiony w postaci grafu grafu zorientowanego, w którym wierzchołki odpowiadają stanom Σ , a łuki (Σ^i, Σ^j) oznaczają istnienie zdarzenia dopuszczalnego E takiego, że $(\Sigma^i, E, \Sigma^j) \in \Phi$. Graf taki, będziemy nazywać **grafem stanów osiągalnych przetwarzania rozproszonego** lub **siatką obliczeń rozproszonych**.

Przykład grafu stanów osiągalnych

Dla ilustracji tego zagadnienia, rozważmy graf stanów osiągalnych przetwarzania rozproszonego odpowiadający diagramowi przestrzenno-czasowemu, a więc określony w pełni przez relację poprzedzania między zdarzeniami wynikającą wyłącznie z diagramu, przyjmując jednak, że zdarzenia współbieżne mogą zachodzić w dowolnej kolejności względem siebie.

Na slajdzie przedstawiono przykładowy diagram przestrzenno-czasowy oraz odpowiadający mu graf stanów osiągalnych. Dla uproszczenia oznaczono tu stan $(\Sigma^1, \Sigma^2, \Sigma^3)$ przez Σ^{12} .

Ponieważ kolejność występowania zdarzeń współbieżnych jest dowolna, relacja poprzedzania określa (modeluje) wiele możliwych realizacji, z których każda odpowiada pewnej ścieżce w grafie stanów osiągalnych przetwarzania. Z drugiej strony, relacja ta określa jednoznacznie zależności przyczynowe między zdarzeniami lokalnymi, w tym oczywiście – między zdarzeniami odbioru przez określony proces wiadomości wysłanych w wyniku zdarzeń współbieżnych. Zauważmy jednak, że zdarzenia odbioru wiadomości M_1 i M_2 przedstawione na przykładowym diagramie, mogą w ogólności zająć w odwrotnej kolejności, jeżeli tylko zdarzenie odbioru w procesie docelowym jest P_1 wynikiem operacji niedeterministycznego odbioru $receive(\mathcal{P}^1, P_1, sInM)$, gdzie $\mathcal{P}^1 = \{P_2, P_3\}$ i nadejście wiadomości M_2 wyprzedzi nadejście wiadomości M_1 .

Uwzględnienie takiej alternatywy w modelu przetwarzania rozproszonego, jakim jest zbiór częściowo uporządkowany $(A, \mapsto)$, jest oczywiście możliwe przez stosowną zmianę zbioru A i definicji relacji poprzedzania. Dlatego też w literaturze zbiór uporządkowany $(A, \mapsto)$ przyjmuje się często za ogólny model przetwarzania, reprezentujący pewien zbiór możliwych jego realizacji.

Niedeterminizm przetwarzania

W kontekście grafu stanów osiągalnych przetwarzania rozproszonego, każda realizacja przetwarzania rozproszonego jest pewną ścieżką w tym grafie. Istnienie wielu różnych ścieżek ilustruje **niedeterminizm** przetwarzania rozproszonego, oznaczający że dla danego stanu może istnieć wiele stanów następnich.

Niedeterministyczne zdarzenie lokalne

Powiemy, że lokalne zdarzenie procesu jest **niedeterministyczne**, gdy jego zajęcie może być zastąpione przez zajęcie innego zdarzenia i wybór ten nie jest przewidywalny. Jeżeli przykładowo sekwencyjne wykonanie procesu może być w każdej chwili zmienione w wyniku zajęcia przetwarzania zewnętrznego, to wszystkie zdarzenia tego procesu są niedeterministyczne. Podobnie, wykonanie alternatywnych struktur sterujących w językach CSP czy ADA jest

równoważne niedeterminizmowi. Innym źródłem niedeterminizmu jest asynchroniczny dostęp do zasobów w systemach wielowątkowych i przełączanie procesora.

W przetwarzaniu rozproszonym najbardziej charakterystyczny jest niedeterminizm zdarzeń odbioru. Wynika on z faktu, że relatywne prędkości procesów są nieznanne, a czasy transmisji są skończone ale nieprzewidywalne. Stąd wykonanie operacji odbioru $receive(\mathcal{P}^1, P_1, sInM)$ może prowadzić do różnych zdarzeń (np. odbioru wiadomości od różnych nadawców).

Przetwarzanie zdeterminowane i niedeterministyczne

Przetwarzanie nazywamy **zdeterminowanym** jeżeli wszystkie zdarzenia są zdeterminowane. W przeciwnym wypadku, przetwarzanie nazywamy **niedeterministycznym**.

Przetwarzanie quasi-deterministyczne

W ramach niedeterministycznego przetwarzania rozproszonego wyróżnia się podklasę przetwarzania **quasi-deterministycznego** (ang. *quasi-deterministic, piece-wise deterministic, event-driven*), w której niedeterminizm jest wyłącznie konsekwencją niedeterminizmu operacji odbioru.

Diagramy równoważne

Należy zauważyć, że w ogólności istnieje wiele różnych diagramów przestrzenno-czasowych, którym odpowiada taki sam zbiór częściowo uporządkowany $(A, \mapsto)$. Diagramy takie nazywa się **diagramami równoważnymi**. Diagram przestrzenno-czasowy może być odwzorowany w diagram równoważny przez „rozciskanie” lub „ściskanie” linii reprezentujących lokalne osie czasu, jeżeli w wyniku tych operacji relacja poprzedzania dowolnej pary zdarzeń zależnych nie zostanie zmieniona.

Przykład diagramów równoważnych

Dwa przykładowe równoważne diagramy przestrzenno-czasowe przedstawione są na slajdzie.

Monitor

Ocena wartości predykatów globalnych wymaga w pierwszej kolejności obserwacji (monitorowania) stanów lokalnych procesów składowych. W tym celu przyjmujemy, że z każdym procesem P_i skojarzony jest **proces monitora** Q_i . Relacje między procesem P_i i jego monitorem Q_i przedstawiono na slajdzie.

Cechy monitora

Monitor Q_i może odczytywać (obserwować) zmienne lokalne procesu P_i , a więc określa stan lokalny procesu. Monitor nie ma natomiast możliwości zmiany stanu procesu przez przypisanie jego zmiennym lokalnym nowych wartości. Ponadto, monitor może obserwować i kontrolować zdarzenia komunikacyjne. Kontrola ta polega na uzupełnianiu wiadomości wysyłanych przez P_i o dodatkową informację sterującą adresowaną do monitora procesu docelowego, oraz na przechwytywaniu wiadomości skierowanych do procesu i interpretacji zawartej w nich informacji sterującej. W efekcie, wiadomości nadchodzące mogą być zatrzymane na pewien okres przez monitor i przekazane procesowi docelowemu dopiero, gdy spełnione zostaną określone warunki. Przyjmujemy, że przekazywanie wiadomości M przez monitor Q_i procesowi docelowemu P_i odpowiada wykonaniu operacji $deliver(P_i, P_o, M)$, gdzie P_i jest nadawcą wiadomości M . Operacja ta powoduje uaktywnienie zdarzenia odbioru $e\_receive(P_o, P_o, M)$. Zakładamy przy tym, że stymulowane operacjami $deliver(P_o, P_o, M)$ zdarzenia $e\_receive(P_o, P_o, M)$ zachodzą w kolejności wykonywania operacji $deliver(P_o, P_o, M)$.

W ogólności, monitory nie muszą być wyróżnione jako specjalne procesy, gdyż ich zadanie może pełnić oprogramowanie wbudowane w proces aplikacyjny, zgodnie z regułami superpozycji oprogramowania. Takie podejście nazywa się czasami instrumentacją. Tak więc wyróżnienie monitorów jest w istocie jedynie sprawą interpretacji i implementacji.

Konwencja zapisu algorytmów

Przyjęto, że celem prezentacji algorytmów jest możliwie precyzyjne przedstawienie ich ogólnej idei a nie pełnej implementacji. Dlatego do specyfikacji algorytmów posłużono się notacją, wywodzącą się z powszechnie znanych języków wysokiego poziomu oraz z symboliki matematycznej. Ponadto, wszędzie tam, gdzie było to możliwe, pominięto szczegóły implementacyjne, wprowadzając w ich miejsce opisy słowne.

Dla ujednolicenia prezentacji, a jednocześnie zaznaczenia ról jakie pełnią różne komunikaty w poszczególnych algorytmach, wyróżnione zostały następujące ich typy: komunikaty aplikacyjne, komunikaty kontrolne, sygnały i pakiety. **Komunikaty aplikacyjne** przekazywane są bezpośrednio lub za pośrednictwem monitorów między procesami aplikacyjnymi, działającymi w różnych węzłach systemu. Przenoszą one dane istotne dla aplikacji rozproszonej. **Komunikaty kontrolne** przekazywane są między monitorami w celu koordynacji ich działań lub detekcji określonych stanów. Nie są one związane bezpośrednio z przetwarzaniem aplikacyjnym. **Sygnały** są z kolei komunikatami kontrolnymi, które nie przenoszą żadnych danych poza podstawowymi atrybutami każdego komunikatu. W końcu, **pakiety** są komunikatami przekazywanymi pomiędzy monitorami różnych węzłów systemu. Przenoszą one komunikaty aplikacyjne oraz dodatkowe dane, które są istotne z punktu widzenia koordynacji działań monitorów.

Wszystkie komunikaty, niezależnie od ich typu, mają pewne wspólne atrybuty: identyfikator typu komunikatu, identyfikator komunikatu, identyfikator nadawcy oraz identyfikator odbiorcy. W celu opisu struktury przekazywanych komunikatów przyjmujemy formalizm, zgodny z koncepcją dziedziczenia cech znaną z języków obiektowych. Każdy komunikat ma pewną strukturę wywiedzioną z innej struktury.

typ FRAME

Podstawową strukturą, z której pośrednio lub bezpośrednio wywodzą się struktury wszystkich innych komunikatów jest **FRAME**. Obejmuje ona wymienione wyżej wspólne atrybuty komunikatów. Zakłada się ponadto, że struktura komunikatu jest identyfikowana przez jej nazwę, w związku z czym nie musi być ona jawnie wyróżniana jako atrybut. Z punktu widzenia języka, **FRAME** jest typem danych zdefiniowanym w sposób następujący:

```

type FRAME is record of
  tag: ...
  mId: ...
  sId: ...
  rId: ...
end record

```

typ MESSAGE

Struktura komunikatów aplikacyjnych, nazwana **MESSAGE**, jest wywiedzioną ze struktury **FRAME**, a jej precyzyjna definicja zawarta jest w programie aplikacji rozproszonej i nie jest istotna z punktu widzenia prezentowanych dalej algorytmów. Przyjmujemy zatem tylko, że szkielet definicji struktury **MESSAGE** ma następującą postać:

```

type MESSAGE extends FRAME is record of
  ...
end record

```

typ CONTROL

Komunikat kontrolny ma strukturę, zwaną **CONTROL**, która jest wywiedzioną ze struktury **FRAME**. Precyzyjna definicja struktury **CONTROL** jest zależna od algorytmu, a jej szkielet jest następujący:

```

type CONTROL extends FRAME is record of
  ...
end record

```

typ SIGNAL

Sygnał jest komunikatem, który nie przenosi żadnych dodatkowych danych. Jego struktura, nazwana **SIGNAL**, jest zatem „pusłym” rozwinięciem struktury **FRAME**. Ewentualne dalsze rozwinięcia struktury **SIGNAL** nie wnoszą przy tym żadnego nowego atrybutu, a jedynie zmieniają wartość niejawnego identyfikatora typu – *tag*. Stąd:

```

type SIGNAL extends FRAME is record of
  ...
end record

```

typ PACKET

Jak już wspomniano, przed przekazaniem komunikatu aplikacyjnego do środowiska komunikacyjnego może on być uzupełniany o dane istotne dla algorytmu realizowanego przez monitory, w wyniku czego powstaje pakiet. Szkielet definicji struktury pakietu, nazwanej **PACKET**, ma postać przedstawioną poniżej. Właściwa struktura przesyłanych pakietów, zdefiniowana jest w ramach konkretnego algorytmu. Tak więc:

```

type PACKET extends FRAME is record of
  ...
  data: MESSAGE;
end record

```